

Jan Hilgenga. Ascendant kreeft of leeuw? Rol MC en knoop?

<https://www.allegroningers.nl/zoeken-op-naam/deeds/30a81473-0b5d-7585-c415-2035fddaf316>

Hilgenga, Jan 21 juni 1883 06h00 Midwolda

Midwolda (53°12'NB, 7° 0'OL)

Klokke tijd: 21 juni 1883 6h00m00s

GMT : 21 juni 1883 5h32m00s ± 1h00m00s

Juliaanse datum (UT): 2408982.73056; Sterretijd: 23h56m18s

zon: 29°27' twe in 12

maa: 5°55' ste in 6

mer: 12°47' twe in 11

ven: 4°57' twe in 11

mar: 16°12' sti in 11

jup: 9°56' kre in 12

sat: 3°29' twe in 11

ura: 19°28' maa in 3

nep: 20°01' sti in 11

plu: 0°24' twe in 11

kno: 10°19' sch in 5

che: 0°27' twe in 11

lil: 21°49' wee in 4

(ware maansknoop)

Huizen (Placidus):

Ascendant : 27°21' kre

Midhemel : 28°59' vis

<https://socialhistory.org/bwsa/biografie/hilgenga>

Jan Hilgenga, secretaris moderne landarbeidersbond en SDAP-Kamerlid

Geboren: 21 juni 1883, Midwolda

Gestorven: 7 mei 1968, Utrecht

Jan Hilgenga (29/11)

secretaris moderne landarbeidersbond en SDAP Kamerlid, is geboren te Midwolda op 21 juni 1883 en overleden te Utrecht op 7 mei 1968. Hij was de zoon van Hindrik

Hilgenga, broodbakker en caféhouder, en Jantje Scholte. Op 12 mei 1911 trad hij in het huwelijk met Paulina Kramer, met wie hij drie dochters kreeg.

Afkomstig uit het orthodox-protestantse Midwolda volgde Hilgenga normaallessen tot onderwijzer in Finsterwolde en Nieuwolda. In Finsterwolde kwam hij in contact met het vrije socialisme dat daar onder de landarbeiders leefde. 'Ik dweepte met het anarchisme en Domela was mijn idool', bekende hij later. Hij leerde er ook zijn toekomstige echtgenote kennen. Na aanvankelijk als klerk-telegrafist bij de Staatsspoorwegen te hebben gewerkt, werd hij commissionair in stro en aardappelen. Hij was correspondent van de Winschoter Courant en Het Volksweekblad en agent van de Holland-Amerika-lijn. Met zijn studievriend Jo Westerling richtte hij in januari 1913 een SDAP-afdeling Midwolda op. Westerling werd voorzitter, Hilgenga secretaris. In hetzelfde jaar leidde hij namens de Nederlandsche Landarbeidersbond te Blijham zijn eerste staking. Eerst als tijdelijk propagandist voor het Oldambt en vanaf 1916 als districtsbestuurder voor Groningen en Drenthe wist hij een groot deel van de Oldambtster landarbeiders los te weken van het vrije socialisme en te winnen voor de moderne vakbeweging. In 1915 kwam hij als eerste socialist in de gemeenteraad van Midwolda.

In 1918 benoemd tot secretaris van de bond, verhuisde hij in 1919 naar Leeuwarden en in 1921 naar Utrecht. Hilgenga was binnen de bond de drijvende kracht, opererend in de schaduw van voorzitter Pieter Hiemstra, op wie de Friese SDAP-afdelingen in hoge mate beslag legden. Hij redigeerde het bondsorgaan Vereenigt U. In zijn rubriek 'Kennis is macht' trachtte hij de veelal ongeschoolde landarbeiders enige ontwikkeling bij te brengen. Als geheelonthouder bestreed hij het drankmisbruik bij hen. Ondanks zijn marxistische overtuiging was hij niet wars van bijbelse symboliek om het gelijk van de moderne bond te betuigen. Hij voerde talloze onderhandelingen voor collectieve arbeidsovereenkomsten en leidde tientallen stakingen. Juist de christelijke landarbeidersbond, waarvan hij de leiders uit Midwolda persoonlijk kende, vond hij vaak tegenover zich. In de crisisjaren verplaatste de klassenstrijd zich meer en meer naar de onderhandelingstafel. Hilgenga betreurde dit niet. Als antwoord op de crisis benadrukte hij de noodzaak tot ordening van de landbouw en tot socialisatie van grond en productiemiddelen. Geordende arbeidsverhoudingen zag hij hierbij als een eerste stap. Communistisch verzet hiertegen beantwoordde hij door het lidmaatschap van de Communistische Partij in Nederland onverenigbaar met dat van de bond te laten verklaren, een lijn die het NVV vervolgens overnam. Hij becritiseerde echter ook het Plan van de Arbeid wegens te sterke gerichtheid op de middengroepen en het ontbreken van een socialistisch perspectief. In de Commissie Reorganisatie Landbouwcrisiswetgeving kwam hij in 1937 met een minderheidsnota. In dat jaar volgde hij Hiemstra op als lid van de Tweede Kamer en het jaar daarop als bondsvoorzitter. In 1939 kreeg hij zitting in de Landbouwcommissie van SDAP en NVV. In de Kamer hield hij zich vrijwel uitsluitend bezig met de belangen van het platteland en van de landarbeiders. Kort voor de Duitse inval voltooidde hij het omvangrijke gedenkboek Veertig jaren Nederlandse Landarbeidersbond (Amsterdam 1940). Hilgenga, die zich eerder scherp tegen het fascisme en de boerenprotestbeweging Landbouw en Maatschappij keerde, stond na mei 1940 een politiek van aanpassing voor. Onder indruk van door de bezetter genomen maatregelen ten gunste van de landarbeiders en de inschikkelijkheid van de boeren, overschatte hij de mogelijkheid om op deze manier tot een geordende landbouw te komen. Aan de liquidatie van de confessionele bonden werkte hij van harte mee. Pas op 15 juni 1942 nam hij ontslag als voorzitter. De Eerste Raad van de SDAP berispte hem in 1945, die van het NVV achtte het hele bestuur medeverantwoordelijk. Hilgenga

bedankte voor de Tweede Kamer maar verzette zich heftig toen zijn bond besloot alleen hemzelf en oud-secretaris G. Akkerman van verdere functies uit te sluiten. Als rechtvaardiging schreef hij de brochure De Nederlandse vakbeweging in de branding (mei 1940-mei 1942). Hilgenga bleef echter zijn bond een warm hart toedragen. Hij volgde - scherpzinnig als altijd - de landbouwpolitiek op de voet, adviseerde het bestuur en sprak in 1955 het congres toe. Hij werd lid van de PvdA. Een boek over de historie van het Oldambt heeft hij niet kunnen voltooien. De in de jaren zestig oplevende arbeidersstrijd volgde hij vol belangstelling tot zijn dood in mei 1968.

politicus e5w4 bp2

2010 0 yields 4w5 on 5w4 day

0,353	0,068	0,001	5,456	9,098	0,050	0,629	0,614	1,604
0,429	0,016	0,000	0,720	31,967		0,000	1,271	0,235 0,000
0,066	1,891	3,090	1,996	0,158	0,112	0,278	4,756	0,506
0,023	0,129	0,004	10,890		1,434	0,006	0,175	2,922 0,811

2010 0 yields 4w5 on 5w4 day

0,005	0,000	0,000	10,376	21,271		0,000	0,000	0,011 3,534
0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
0,015	2,339	12,799		23,077		0,415	0,002	0,003 4,897 0,002
0,000	0,000	0,000	239,431	8,835	0,000	0,000	0,054	0,009

Klokketijd: 21 juni 1883 6h20m00s

GMT : 21 juni 1883 5h52m00s ± 1h00m00s

Juliaanse datum (UT): 2408982.74444; Sterretijd: 0h16m21s

kno: 10°18' sch in 4

(ware maansknoop)

Huizen (Placidus):

Ascendant : 0°55' lee

Midhemel : 4°27' ram

2010 0 yields 4w5 on 5w4 day

0,353	0,068	0,001	5,456	9,098	0,050	0,629	0,614	1,604
0,429	0,016	0,000	0,720	31,967		0,000	1,271	0,235 0,000
0,199	1,448	2,424	1,668	0,039	0,233	0,536	4,519	0,661
0,070	0,099	0,003	9,102	0,351	0,012	0,337	2,776	1,059

2010 0 yields 4w5 on 5w4 day

0,005 0,000 0,000 10,376 21,271 0,000 0,000 0,011 3,534

0,000 0,000 0,000 0,000 0,000 0,000 0,000 0,000 0,000

0,081 3,333 4,161 18,375 0,085 0,002 0,004 12,698 0,007

0,000 0,000 0,000 190,656 1,803 0,000 0,000 0,140 0,024

Biografie eerst: Jan Hilgenga was geen flamboyante massaleider, maar eerder een taaie organisator, ideoloog, redacteur, onderhandelaar en opvoeder van arbeiders. Dat past opvallend goed bij uw observatie van een relatief sterke 4/5-structuur op een 5w4-dag, gecombineerd met een sociale/politieke opdracht. Hij lijkt geen puur charismatische "volksribuun", maar eerder iemand die vanuit overtuiging structuur wilde brengen in chaos. Dat maakt de hoekpunten MC, knoop en ascendant hier inderdaad interessant.

De kernvraag is volgens mij:

- blijft hij een eerder beschouwende/intellectuele 4w5-achtige figuur met Kreeft-opkomst?
- of wordt hij een meer publieke, leiderschapsgerichte Leeuw-opkomst?

Ik neig hier voorzichtig naar **late Kreeft / vroege Leeuw-cusp**, maar eerder naar **Kreeft** dan naar volle Leeuw.

Waarom?

- **1. De Kreeft-ascendant past beter bij de levensstijl**

Bij 27° Kreeft krijgt u:

- Jupiter in 12
- Zon in 12
- sterke 11e huis nadruk
- MC op 29° Vissen

Dat geeft een man die:

- vanuit gemeenschap en bescherming werkt,
- sterk verbonden blijft met "het volk",
- indirect opereert,
- liever organiseert dan schittert,
- gevoelig blijft voor ideologische en morele stemming.

Dat zie ik voortdurend terug in zijn biografie:

- redacteur
- scholing van arbeiders
- organisator
- onderhandelaar
- "in de schaduw van voorzitter Hiemstra"
- moralistisch geheelonthouder

- veel aandacht voor collectief lijden en ordening

Dat klinkt meer:

- beschermend/Kreeftachtig,
 - dan egocentrisch-Leeuwachtig.
-

• **2. Het MC op 29° Vissen is hier buitengewoon treffend**

Dit vind ik eigenlijk het sterkste argument vóór de Kreeft-variant.

Een MC op eind Vissen geeft vaak:

- idealistische maatschappelijke roeping,
- sociale bewogenheid,
- opoffering,
- arbeiders- of slachtofferbewustzijn,
- diffuse grens tussen religie en ideologie,
- gevoeligheid voor collectieve verlossingsverhalen.

En precies dat leest u in de biografie:

“ondanks zijn marxistische overtuiging niet wars van bijbelse symboliek”

Dat is bijna textbook Vissen-MC:

- socialisme én religieuze beeldspraak,
- collectieve verlossing,
- moraliteit,
- mededogen,
- “de zaak” boven het individu.

Bovendien:

- hij werkte sterk via vakbond, collectief, ordening;
- minder via persoonlijke profilering.

Een Ram-MC (Leeuw-ascendant scenario) zou harder, directer, heroïscher en individualistischer ogen.

• **3. De schaduwkant van Vissen-MC ziet u óók**

En dat maakt het juist interessant.

Zijn houding in WOII:

- aanpassing,
- geloven in “geordende landbouw”,
- meewerken aan liquidatie confessionele bonden,
- overschatting van harmonie via ordening,

past helaas óók bij een problematische Vissen-MC:

- idealistische projectie,
- meegaan in collectieve droom,

- onvoldoende harde grenstelling,
- "misschien kan dit systeem toch sociaal worden".

Dat is minder typisch Ram-MC.

Ram-MC zou eerder:

- conflict,
- open verzet,
- principiële botsing,
- directe confrontatie geven.

• **4. De ware knoop op 10° Schorpioen**

Bij de Kreeft-variant staat de knoop in huis 5.

Dat vind ik betekenisvol.

Noordknoop Schorpioen in 5 suggereert:

- persoonlijke moed ontwikkelen,
- creatieve zelfexpressie,
- risico nemen,
- emotionele intensiteit toelaten,
- niet verdwijnen in collectief of groepsdenken.

En precies dat lijkt zijn levensles geweest te zijn.

Hij begon:

- als intellectuele/socialistische organisator,
- sterk collectief georiënteerd,
- ideologisch.

Maar moest steeds persoonlijker positie innemen:

- stakingen leiden,
- Kamerlid worden,
- keuzes maken in oorlogstijd,
- verantwoordelijkheid dragen.

Toch bleef hij vaak liever:

- systeemdenker,
- organisator,
- theoreticus.

Dat wijst erop dat de knooptaak nooit volledig opgelost werd.

• **5. Waarom Leeuw-ascendant minder overtuigt**

De Leeuw-variant geeft:

- MC Ram

- knoop in 4
- veel directere publieke uitstraling

Maar in de biografie zie ik opvallend weinig:

- persoonlijke heroïek,
- theatrale profilering,
- dominante aanwezigheid,
- ego-gedreven leiderschap.

Zelfs als voorzitter bleef hij:

“de drijvende kracht in de schaduw”.

Dat klinkt veel meer:

- Kreeft + 12e huis,
- dan Leeuw + Ram MC.

Ook zijn moralistische toon:

- opvoeden,
- verheffen,
- beschermen,
- geheelonthouding,
- arbeidersontwikkeling,

past beter bij Kreeft/Vissen dan bij Leeuw/Ram.

• **6. Uw Enneagram-uitkomst**

Uw model geeft een sterke 4/5-component op 5w4-dag.

Dat vind ik hier plausibel.

Niet als:

- romantische kunstenaar-vier,

maar als:

- ideologische/intellectuele vier-vijf combinatie:
 - gevoel van historische missie,
 - sociale vervreemding,
 - sterke visie,
 - behoefte aan betekenis,
 - onderwijsdrang,
 - intellectuele structurering.

Zijn belangstelling voor:

- ordening,
- socialisatie,
- landbouwstructuren,

- theorie,
- geschiedenis van het Oldambt,

wijst sterk richting hoofdcentrum + ideologische verbeelding.

- **7. Mijn voorlopige synthese**

- **Waarschijnlijker:**

- **late Kreeft-ascendant**

- MC eind Vissen
- knoop Schorpioen huis 5

- **Minder waarschijnlijk:**

- volle Leeuw-ascendant met Ram-MC

Omdat de biografie eerder toont:

- beschermende organisator,
- ideologische opvoeder,
- collectief georiënteerde hervormer,
- moreel-sociale denker,
- iemand die via instituties werkt,
- en minder een persoonlijke strijdleider.

En het Vissen-MC verklaart opvallend goed:

- de combinatie van socialisme,
- religieuze symboliek,
- orderingsdenken,
- én zijn problematische aanpassing in WOII.

Dat laatste maakt de horoscoop psychologisch juist consistent, niet minder.